

Başvuru Numarası : 2023/861
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.4.2024/40
Karar Numarası : 2024/357
Başvuran : S. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : İzmir 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın Adalet Bakanlığına hitaben yazdığı dilekçelerinin gönderilmediği ve kendisine bakıcı tahsis edilmediği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. İzmir 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığını, Adalet Bakanlığına gönderilmek üzere Kurum İdaresine teslim ettiği dilekçelerin gönderilmediğini,

b. Hayatını yalnız idare edemeyeceğine ilişkin sağlık raporu bulunduğunu ve bakıcılık yapmaya gönüllü mahpuslar olduğu halde kendisine bakıcı tahsis edilmediğini iddia etmektedir.

3. Muhatap İzmir 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın dilekçelerinin gönderilmediğine yönelik iddiasının gerçeği yansıtmadığı,

b. İnfaz hakimliği kararı gereği başvuranın tüm dilekçelerinin zimmet karşılığı alındığı ve ilgili mercilere gönderildiği ifade edilmektedir.

4. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın Adalet Bakanlığına hitaben yazdığı ve çıkış yapılmadığını iddia ettiği dilekçesinin bakıcı talebinden ibaret olduğu anlaşıldığından dolayı bu talep hakkında öncelikle İdare ve Gözlem Kurulunca değerlendirme yapıldığı,

b. Adli Tıp Kurumu Başkanlığı 3. İhtisas Kurulunun 1/3/2023 tarihli ve ... sayılı raporu doğrultusunda başvurana bakıcı tayin edilmesinin gerekli olmadığına karar verildiği,

c. Başvuranın, anılan İdare ve Gözlem Kurulu kararına karşı infaz hâkimliğine şikâyette bulunduğu, infaz hâkimliği tarafından başvuranın şikâyetinin reddedildiği ifade edilmektedir.

5. Muhatapın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Muhatap tarafından ifade edilen hususların gerçeği yansıtmadığı,

b. Lehine verilen mahkeme kararına rağmen bakıcı tahsis edilmediği,

c. Bakıcı tahsis edilmediği için kimi zaman yatağından kalkarak tekerlekli sandalyeye binip

yemek alamadığı ifade edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Anayasa'nın "Dilekçe hakkı" başlıklı 74'üncü maddesi uyarınca "Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir."

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği" hükme bağlanmıştır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesine göre:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesinin birinci fıkrasına göre;

"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlallerinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Somut başvuruda başvuran, Adalet Bakanlığına gönderilmek üzere muhatap Kurum İdaresine teslim ettiği dilekçelerin gönderilmediğini ve bakıma muhtaç olduğu halde kendisine bakıcı tahsis edilmediğini iddia

etmektedir.

14. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre, kötü muamele iddialarının uygun delillerle desteklenmesi gerekmektedir (AİHM, *Hildegard Klaas, Monika Klaas/Almanya*, B. No: 15473/89, 22/9/1993, para. 30). Mahkeme, bir delilin değerlendirilmesinde makul şüphenin ötesinde bir kanıtlanma standardını kabul etmekle birlikte böyle bir kanıtlamaya yeterince güçlü, açık ve tutarlı çıkarsamalardan veya aynı biçimde çürütülememiş karinelere de varılabileceğini eklemektedir (AİHM, *Kuzey İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161).

15. “Her ceza infaz kurumu, rehabilitasyonunu engelleyen sağlık sorunları veya özel sağlık ihtiyaçları bulunan mahpusları özellikle dikkate alarak, mahpusların fiziksel ve zihinsel sağlıklarını değerlendirmek, geliştirmek, korumak ve iyileştirmekle görevli bir sağlık hizmeti bulunduracaktır.” (Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 25/1).

16. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 6/1/2020 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarında Barındırılanların Uluslararası Standartlarda İnsan Hakları Merkezli Sağlığa Erişimi ve Tedavileri, Tedavi Nedeniyle Nakilleri, Ceza Tehiri İşlemleri Hakkında Genelge'nin “*Engelli Hükümlü ve Tutuklular İçin Alınacak Tedbirler ve Yapılacak Düzenlemeler*” başlıklı üçüncü bölümünün 1'inci maddesine göre:

“Tüm ceza infaz kurumlarında bulunan engelli hükümlü ve tutukluların yaşam koşullarını kolaylaştıracak mümkün olan her türlü tedbir, ceza infaz kurumu idaresince alınacaktır.”

17. Başvuru kapsamındaki dilekçe hakkına ilişkin iddiayla ilgili olarak Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen yazılı görüşte, başvuranın Adalet Bakanlığına yönelik olarak yazmış olduğu söz konusu dilekçenin ulaşılmış olduğu ve bakıcı talebinden ibaret olduğu ifade edilmiştir. Kendisine bakıcı tahsis edilmediğine yönelik iddiayla ilgili olarak ise Adli Tıp raporunda; *tedavi ile kontrol altına alınabilen hastalıkları bulunduğu, takip ve tedavisi ile hayatını sürdürebileceği, sakatlık ve kocama hali olarak değerlendirilmediği* tespitlerinin yapılmış olduğu göz önünde bulundurulduğunda başvuru konusu iddiaların yeterince temellendirilmediği ve açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

18. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle başvurunun kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye